

A MAGYAR LGBT SZÖVETSÉG VÉLEMÉNYE
A BEJEGYZETT ÉLETTÁRSI KAPCSOLATRÓL SZÓLÓ
T/8847. SZ. TÖRVÉNYJAVASLATRÓL

2009. március 9.

magyar lgbt
szövetség

ÖSSZEFOGLALÓ

A kilenc magyarországi melegszerkezetet tömörítő Magyar LMBT Szövetség üdvözlö, hogy az Alkotmánybíróság 2008. decemberi döntését követően rövid időn belül új törvényjavaslat készült az azonos nemű párok családjogi viszonyait az alkotmánybírósági döntés keretei között rendezni hivatott bejegyzett élettársi kapcsolatáról. Szövetségünk véleménye szerint a törvényjavaslat elfogadásával jelentősen javulna a meleg és lesbikus párok jogi helyzete, ugyanakkor a javaslat több pontjával nem értünk egyet.

Az Alkotmánybíróság 2008. decemberében megsemmisítette a bejegyzett élettársi kapcsolatáról szóló 2007. évi CLXXIV törvényt. Határozatában kifejtette, hogy a megsemmisített törvényjavaslat az azonos nemű párok vonatkozásában nem alkotmányellenes, egyben azt is kimondta, hogy a jogalkotónak az Alkotmányból levezethető kötelessége, hogy az azonos nemű párok számára a házassághoz hasonló családjogi intézményt vezessen be. Tehát nem egyszerűen a vagyoni jogi kérdések rendezésére, hanem a házassághoz hasonló jogállás bevezetésére kötelezte a jogalkotót. Az azonos nemű párok házasságának alkotmányos tilalmát, ugyanakkor a házassághoz hasonló intézmény bevezetésének kötelezettségét kimondó alkotmánybírósági határozat nem hagy nagy mozgásteret a jogalkotónak. Szövetségünk véleménye szerint az azonos nemű párok jogegyenlőségét csak a házasság intézményének megnyitása biztosítaná. Az Alkotmánybíróság teremtette kényszerhelyzetben azonban az egyetlen megoldás a törvényjavaslat által bevezetni kívánt, a házassághoz hasonló, de attól elkülönülő, az azonos nemű párokat sajnálatos módon szegregáló új jogintézmény megteremtése.

Az Alkotmánybíróság határozata azt is egyértelművé tette, hogy az azonos nemű párok számára bevezetett bejegyzett élettársi kapcsolat esetében nincs alkotmányos akadálya annak, hogy az új jogintézmény tartalma a házassággal majdnem azonos legyen. Véleményünk szerint a névviselés, az örökbefogadás és a mesterséges megtermékenyítés kapcsán előírt eltéréseknek sem alkotmányos, sem racionális alapja nincs, ezért ezen eltérések elhagyását javasoljuk. A névválasztás szabadságát szélesen értelmező alkotmánybírósági gyakorlat fényében a névviselés kizárása véleményünk szerint egyértelműen alkotmányellenes. Nem értünk egyet a törvényjavaslat azon szabályával sem, amely csak bizonyos anyakönyvvezetőknél tenné lehetővé a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítését. További súlyos problémának látjuk, hogy a törvényjavaslat külföldi állampolgárságú partner(ek) esetében csak akkor tenné lehetővé a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítését, ha az mindkét fél személyes joga szerint érvényes lenne. Ez a házasság esetén alkalmazott szabály a bejegyzett élettársi kapcsolat esetén túlzottan restriktív, hiszen míg házasságot kötni a világ összes államában lehet, a bejegyzett élettársi kapcsolat intézményét csak néhány állam ismeri. Nem véletlen, hogy a bejegyzett élettársi kapcsolatot bevezető államok kivétel nélkül csak az egyik fél állampolgárságát írják elő a kapcsolat létesítésének feltételéül.

Mindezek alapján a Magyar LMBT Szövetség felkéri a parlamenti képviselőket és pártokat, hogy

- a. a következő módosító javaslatokkal együtt támogassák a törvényjavaslat elfogadását;
- b. támogassák olyan módosító javaslat elfogadását, amely megteremti a bejegyzett élettársak névviselésének lehetőségét;
- c. támogassák olyan módosító javaslat elfogadását, amely lehetővé tenné, hogy minden anyakönyvvezető előtt lehessen bejegyzett élettársi kapcsolatot létesíteni;

- d. támogassák olyan módosító javaslat elfogadását, amely állampolgárságtól függetlenül lehetővé tenné a pároknak, hogy Magyarországon bejegyzett élettársi kapcsolatot létesítsenek.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HATÁROZATÁNAK ÉRTELMEZÉSE

Az Alkotmánybíróság határozata a korábbiaknál részletesebben, új tartalmi elemeket felvonultatva értelmezte az Alkotmány házasságvédelemre vonatkozó előírásait. A határozat legfontosabb megállapításai a következők:

- (1) a házasság jogintézményének megnyitása az azonos nemű párok előtt alkotmányellenes lenne;¹
- (2) a jogalkotónak az Alkotmányból levezethető kötelessége, hogy az azonos nemű párok számára a házassághoz hasonló családjogi intézményt vezessen be;²
- (3) a megsemmisített törvény a különnemű párok vonatkozásában alkotmányellenes;³
- (4) a megsemmisített törvény az azonos nemű párok vonatkozásában nem alkotmányellenes;⁴
- (5) nincs alkotmányos akadálya annak, hogy az azonos nemű párok esetében a házassággal majdnem azonos tartalmú új jogintézmény jöjjön létre;⁵
- (6) a jogalkotónak a különneműek esetében is lehetősége van az élettársi kapcsolat jogkövetkezményeinek bővítésére vagy új családjogi intézmények bevezetésére, mindaddig, amíg ezek tartalma a házasságtól jelentősen eltér.⁶

Az Alkotmánybíróság tehát elutasította, hogy a házasságot választani *nem tudó* azonos nemű párok és a házasságot választani *nem kívánó* külön nemű párok helyzetének rendezése egy jogintézmény keretében történjen. Mindezek alapján az azonos nemű párok jogi helyzetének rendezésére egy a házassághoz hasonló új családjogi intézmény bevezetésére van szükség.

Az indokolásban az Alkotmánybíróság komoly figyelmet szentel a bejegyzett élettársi kapcsolat és a házasság intézménye közti különbségeknek, és megállapítja, hogy azok nem elégségesek.

---

¹ „Az Alkotmánybíróság értelmezésében tehát a házastársak különműsége fogalmi eleme a házasságnak. [...] Álláspontját, amely szerint tehát a házasság intézményét egy férfi és egy nő életközösségeként védi az Alkotmány 15. §-a, az Alkotmánybíróság későbbi határozataiban is fenntartotta [65/2007. (X. 18.) AB határozat, ABH 2007, 726.; 75/2007. (X. 19.) AB határozat, ABH 2007, 731.] és továbbra is fenntartja.”

² „Az azonos nemű személyek számára azonban, akik az Alkotmány alapján házasságot nem köthetnek, a jogalkotónak az Alkotmány korlátai között biztosítania kell egymás irányában a házastársakéhoz hasonló olyan jogállást, amely az egyenlő méltóságú személyként kezelésüket biztosítja [9/1990. (IV. 25.) AB határozat, ABH 1990, 46, 48-49.]”

³ „A házasságnak biztosított alkotmányos védelem fenntartása érdekében a házasságkötést tudatosan és akaratlagosan mellőző együttélés nem kaphat egy generális utaló szabály közvetítésével ugyanolyan oltalmat, mint a házasság maga.”

⁴ „Az Alkotmánybíróság megállapítja: az azonos nemű személyek számára a bejegyzett élettársi kapcsolat jogintézményének létrehozása nem alkotmányellenes.”

⁵ „Csak az ő [különnemű párok] esetükben nem lehet alkotmányosan létrehozni egy, a házassággal „majdnem” azonos tartalmú más jogviszonyt.”

⁶ „Az Alkotmánybíróság e körben végezetül hangsúlyozza: A jogalkotónak továbbra is lehetősége van arra, hogy a de facto élettársi kapcsolatok körén belül, esetről esetre mérlegelve, egyes jogi tényekhez (pl. tartós életközösség, az élettársi kapcsolat hatósági nyilvántartásba vétele, teljes vagyonközösség, gyermek születése) speciális joghatásokat fűzzön. Alkotmányosan tehát nem kizárt, hogy a jogalkotó a de facto élettársi viszony és a házasság mellett a különnemű párok más együttélési formáját is törvényi védelemben részesítse, tehát, hogy e két jogintézmény mellett egy — lényegét tekintve — köztes intézményt is létrehozzon.”

Ezt a szempontot azonban az Alkotmánybíróság csak a különmű párok vonatkozásában tekintette mérvadónak, az azonos nemű párok bejegyzett élettársi kapcsolata esetében az Alkotmánybíróság nem írta elő, hogy az a házasságtól jelentősen különbözzön. Bár az Alkotmánybíróság annak kimondásától tartózkodott, hogy a bevezetendő jogintézménynek a házassággal mindenben megegyezőnek kell lennie, az a tény, hogy az azonos nemű párok bejegyzett élettársi kapcsolata és a házasság közötti különbség hangsúlyozása csak a két párhuzamos indokolásban található meg, egyértelművé teszi, hogy a bíróság többsége ilyen eltéréseket nem lát szükségesnek.

Az Alkotmánybíróság korábbi határozatai és a strasbourg-i Emberi Jogok Európai Bíróságának esetjoga ugyanakkor egyértelművé teszik, hogy a házasság és a bejegyzett élettársi kapcsolat közti eltérések csak nagyon szűk köre lehet alkotmányos. Mivel az azonos nemű párok számára a házasság intézménye nem áll nyitva, ezért a házasság és a bejegyzett élettársi kapcsolat intézménye közti megkülönböztetés egyben a szexuális irányultság szerinti közvetett megkülönböztetést is jelenti. Mivel a szexuális irányultság az Alkotmány által védett egyéb helyzet, amely a személyiség lényegi vonása, és amelyre ezért vonatkozik az emberi méltóság alapjogi védelme, a házasság és a bejegyzett élettársi kapcsolat közötti eltérés csak abban az esetben indokolható, ha arra valamely más alkotmányos alapjog védelme érdekében van szükség, és az eltérés mértéke ezen másik alapjog védelmével arányos. Ez a megközelítés tükröződik az Emberi Jogok Európai Bírósága 2003. július 24-én kelt, *Karner kontra Ausztria* ügyben hozott döntésében, amelyben a Bíróság megállapította: „a tradicionális értelemben felfogott család védelme meglehetősen absztrakt cél, amely különböző konkrét intézkedésen keresztül valósítható meg. Azokban az esetekben, ahol az államok mérlegelési szabadsága kicsi – és ez a helyzet a szexuális orientáción alapuló különbségtétel esetében – az arányosság követelménye nem csupán azt kívánja meg, hogy a választott megoldás alkalmas legyen a cél megvalósítására. Azt is bizonyítani kell, hogy a homoszexuális kapcsolatban élő személyek kizárása szükséges a kitűzött legitim cél eléréséhez.” A jogalkotónak minden eltérés esetében meg kell tehát indokolnia, hogy milyen alkotmányos alapjog érvényesülése érdekében van szükség a házassági szabályoktól való eltérésre.

A NÉVVISELÉS KÉRDÉSE

A törvényjavaslat 3. §-ának (3) bekezdése szerint a házasságra vonatkozó névviselési szabályok a bejegyzett élettársi kapcsolat esetében nem alkalmazhatóak. A bejegyzett élettársi kapcsolatról szóló 2007-es törvényjavaslat még lehetővé tette volna a bejegyzett élettársak számára, hogy felveszék partnerük nevét. Ezt a lehetőséget azonban egy módosító javaslat elfogadásával a Parlament akkor kivette a törvényből. A módosítás indoka az volt, hogy a bejegyzett élettársi kapcsolatot érdemes a házasságtól jobban megkülönböztetni, és hogy a név megváltoztatására a jogszabályok ettől függetlenül is lehetőséget teremtenek. A házasságtól való távolság megteremtésének igénye a különmű párok esetében még jogos lehetett, az azonos nemű párok esetében azonban ennek semmilyen indoka sincs. Az Alkotmánybíróság határozata egyértelműen kimondja, nincs akadálya annak, hogy a bejegyzett élettársi kapcsolat szabályai az ő esetükben a házassággal megegyezők legyenek. Az Alkotmánybíróság 995/B/1990, majd 58/2001. (XII. 7.) határozatában kifejtette, hogy a név megválasztásának és viselésének joga ugyan nem alapjog, de kapcsolatban áll az emberi méltósághoz való joggal, így az csak abban az esetben korlátozható, ha alkotmányos jog védelme érdekében szükséges és a korlátozás a védelemmel arányos. Nincs ilyen alkotmányos indoka annak, hogy a bejegyzett élettársak miért ne vehetnék fel partnerük nevét. Az Alkotmánybíróság már idézett 58/2001. (XII. 7.) határozatát követően Magyarországon olyan házassági névre vonatkozó szabályok jöttek létre, amelyek a - né toldalék kivételével szimmetrikusan alkalmazhatóak mind a férfiak, mind a nők esetében. Az a tény, hogy a másik partner nevét a partnerrel azonos vagy különböző nemű személy veszi fel, a

szabályozás szempontjából lényegtelen. Problémát csak a -né toldalékot tartalmazó névváltozat esetleges lehetővé tétele jelentene, ezt azonban sem a korábbi törvényjavaslat nem kívánta megengedni, sem Szövetségünk nem támogatja. A módosító javaslat támogatóinak másik fő érve az volt, hogy a bejegyzett élettársak az általános névváltoztatási eljáráson keresztül egyébként is felvehetik egymás nevét. Ez az érvelés azonban nem veszi figyelembe, hogy a magyar névjog megkülönbözteti a házassági nevet és a születési nevet, és az általános szabályok csak a születési név megváltoztatására adnak lehetőséget. Ha tehát egy bejegyzett élettárs partnere nevét kívánná felvenni, ezt a házastársakkal szemben csak úgy tehetné meg, hogy teljesen elveszti korábbi születési nevét. A javaslat támogatói azt sem vették figyelembe, hogy az általános névváltoztatási kérelmek illetve magasabb, mint a házassági név felvételénél meghatározott illeték, amely egyértelműen diszkriminatív az azonos nemű párokkal szemben; valamint, hogy korlátozott, illetve kizárt történelmi nevek felvétele, és általában is széles körű hatósági mérlegeléshez kötött a születési név megváltoztatása, miközben ilyen jellegű korlátok a házassági név megválasztása esetében nincsenek. Javasoljuk, hogy a törvénybe kerüljenek vissza a T/4411. sz. törvényjavaslat eredeti szövegében szereplő névviselési szabályok.

AZ ÖRÖKBEOFOGADÁS ÉS MESTERSÉGES MEGTERMÉKENYÍTÉS KÉRDÉSE

A törvényjavaslat 3. §-ának (2) bekezdése a közös gyermekké fogadás, (4) bekezdése az emberi reprodukcióra irányuló eljárásokban való részvétel kapcsán zárják ki a házastársakra vonatkozó szabályok alkalmazását, minden bizonnyal abból a megfontolásból, hogy a gyermeknek ne legyen két azonos nemű szülője, mert a gyermek érdekét nem szolgálja, ha azonos nemű szülők nevelik. Fel kell hívnunk azonban a figyelmet rá, hogy az elmúlt években egyértelmű tudományos konszenzus alakult ki arról, hogy a szülők szexuális irányultsága nem befolyásolja hátrányosan a gyermek fejlődését. Az Amerikai Pszichológiai Társaság 2005-ben kiadott egy több mint 100 empirikus tanulmány alapján készített áttekintést,⁷ amelyben megállapította: egyetlen kutatás sem támasztja alá, hogy a homoszexuális szülők gyermekei bármilyen szempontból hátrányosabb helyzetben lennének, mint a heteroszexuális párok gyermekei. Hasonló eredményre jutott az a két amerikai szociológus is, aki 21, 1981 és 1998 között megjelent tanulmányt hasonlított össze: úgy vélik, valamennyi releváns kutatás arra a következtetésre jutott, hogy a szexuális orientációnak nincs jelentősége a szülői alkalmasság szempontjából, és nincs alapja annak, hogy a szülők szexuális orientációját a gyermek érdekeire tekintettel figyelembe vegyék.⁸ Ezt a következtetést több európai (spanyol, belga, francia, svéd, holland) kutatás is megerősítette. Az elmúlt évek során a legjelentősebb szakmai szervezetek mind az azonos nemű párok örökbefogadását támogató állásfoglalásokat tettek közzé: a 60.000 tagot számláló Amerikai Gyermekgyógyászok Szervezete 2002-ben, a 35.000 tagot számláló Amerikai Pszichiátriai Társaság szintén 2002-ben, a 150.000 tagot számláló Amerikai Pszichológiai Társaság 1976 óta többször, legutóbb 2004-ben tett állásfoglalást az azonos nemű párok örökbefogadása mellett. Hasonló állásfoglalásokat adott ki az Örökbefogadható Gyermekek Észak-Amerikai Tanácsa, a Brit Örökbefogadással és Nevelőszülőséggel Foglalkozó Szervezetek Egyesülete, a Kanadai Pszichológiai Társaság, a Madridi Pszichológusok Szakmai Kollégiuma. Mindezek alapján egyértelműen megállapítható, a szakmai szervezetek egyöntetűen az azonos nemű párok gyermeknevelése, örökbefogadása mellett állnak.

Ezt az álláspontot fogadta el a strasbourg-i székhelyű Emberi Jogok Európai Bírósága 2008. január 22-én kelt, *E. B. kontra Franciaország* ügyben hozott ítélete is. A kiemelt fontosságúnak

⁷ <http://www.apa.org/pi/parent.html>

⁸ Judith Stacey, Timothy Biblarz: (How) Does the Sexual Orientation of Parents Matter? *American Sociological Review*, vol. 66, issue 159, 2001, 176 o.

ítélt ügyben a Bíróság Nagytanácsa járt el, amely megállapította, hogy sérti az Európai Emberi Jogok Egyezményének 8. cikkelyét, hogy egy leszbikus párkapcsolatban élő nő örökbefogadási kérelmét a kérelmező homoszexualitása miatt elutasították. A Bíróság megállapította, hogy „a 8. cikkely hatálya alá tartozó jogok tekintetében a szexuális irányultság szerinti megkülönböztetés csak különösen meggyőző és nyomós érvek alapján igazolható”. A francia állam az „ellenkező nemű példakép” hiányával kívánta alátámasztani a megkülönböztetést, a Bíróság azonban úgy ítélte, hogy „a Kormány érvelése sem nem elég meggyőző, sem nem elég nyomós ahhoz, hogy ez alapján meg lehessen tagadni az örökbefogadás engedélyezését”. Álláspontunk szerint a Bíróság azáltal, hogy elismerte egy azonos nemű párkapcsolatban élő (minden egyéb tekintetben arra alkalmas) személy jogát arra, hogy örökbe fogadjon, kimondta, hogy a gyermek érdekeit nem sérti, és ezért nem korlátozható az, hogy a gyermek homoszexuális családban nőjön fel.

Nem meglepő tehát, hogy számos európai és Európán kívüli ország tette lehetővé az örökbefogadást az azonos nemű pároknak. Az azonos nemű házastársaknak/bejegyzett élettársaknak is lehetőségük van örökbe fogadni partnerük gyermekét Andorrában, Belgiumban, Dániában, az Egyesült Királyságban, Hollandiában, Izlandon, Izraelben, Németországban, Spanyolországban, Svédországban, valamint Ausztrália, Kanada, és az Egyesült Államok egyes tartományaiban/államaiban. Minden tekintetben azonos elbírálás alá esnek az örökbefogadás kapcsán az azonos nemű párok Belgiumban, az Egyesült Királyságban, Hollandiában, Izlandon, Izraelben, Norvégiában, Spanyolországban, Svédországban, illetve a már említett ausztrál, kanadai, amerikai tartományok/államok döntő többségében.

Mindezek alapján sem alkotmányos, sem racionális indokát nem látjuk annak, hogy a bejegyzett élettársak esetében ne legyen engedélyezett a közös gyermekké fogadás és a mesterséges megtermékenyítés. Javasoljuk az erre vonatkozó korlátozások feloldását már ebben a törvényjavaslatban is, de amennyiben erre politikai okok miatt mégsem kerülne sor, az elkövetkezendő években Szövetségünk arra fog törekedni, hogy eloszlassa az azonos nemű párok gyermeknevelése körüli tévhiteket, és megteremtse az azonos nemű párok teljes jogegyenlőségét a gyermeknevelés területén is.

A BEJEGYZETT ÉLETTÁRSI KAPCSOLAT NEMZETKÖZI VONATKOZÁSAI

Az egyeztetések során többször felhívtuk rá a figyelmet, hogy a bejegyzett élettársi kapcsolat nemzetközi vonatkozásait érintő szabályokat nem érezzük kielégítőnek: a házasságra vonatkozó szabályok mechanikus alkalmazása számos kérdésben nem teremt egyértelmű helyzetet, illetve túlzottan restriktív feltételeket állapít meg a külföldi állampolgárok magyarországi bejegyzett élettársi kapcsolatának létesítésére vonatkozóan. A nemzetközi magánjogról szóló 1979. évi 13. törvényerejű rendeletnek két esetben van komoly jelentősége: ha külföldön kötött bejegyzett élettársi kapcsolatot kívánnak a felek Magyarországon elismertetni, vagy ha nem magyar állampolgár(ok) szeretnének Magyarországon bejegyzett élettársi kapcsolatot kötni. A külföldön kötött bejegyzett élettársi kapcsolatok esetén az a kérdés merül fel, hogy mely kapcsolatokat ismeri el a magyar állam bejegyzett élettársi kapcsolatnak. Míg a házasság esetén a jogszabály abból indul ki hogy az esetleges jogszabályi eltérések ellenére a házasság többé kevésbé mindenütt ugyanazt jelenti, ezért a külföldön kötött házasságokat Magyarországon is el kell ismerni, a bejegyzett élettársi kapcsolat szabályozása jóval nagyobb változatosságot mutat. Mi történik például ha egy különemű pár köt külföldön bejegyzett élettársi kapcsolatot? Ezt a magyar jog minek ismeri el? Bejegyzett élettársi kapcsolatnak? Nyilvántartott élettársi kapcsolatnak? Esetleg házasságnak? Mi történik akkor, ha egy azonos nemű pár köt külföldön házasságot? Ezt a magyar jog szintén házasságnak ismeri el? Vagy mivel az azonos neműek között házasság nem állhat fenn, bejegyzett élettársi kapcsolatnak? Mik azok az alapvető ismérvek, amelyeknek a külföldi jogintézménynek meg kell felelnie ahhoz, hogy Magyarországon

bejegyzett élettársi kapcsolatnak ismerjék el? Példaértékűnek tartjuk az angol szabályozást, amely törvényi szinten mondja ki, hogy elnevezésétől függetlenül *civil partnership*-nek kell elismerni minden olyan külföldön kötött partnerkapcsolatot, amelyet (1) azonos neműek kötnek, (2) hatósági nyilvántartást vezetnek róla, (3) egy személynek egyszerre csak egy személlyel állhat fenn ilyen kapcsolata. Emellett a törvény felhatalmazza a illetékes minisztert hogy rendeletben vezessen listát a kritériumoknak megfelelő külföldi bejegyzett élettársi kapcsolatokról, és a listát rendszeresen frissítse. Időszerűvé teszi a probléma rendezését az Európai Parlament által nemrégiben elfogadott *Az alapvető jogok helyzete az Európai Unióban (2004–2008)* c. jelentése, amely „felhívja az azonos neműek partnerségére vonatkozó jogszabályokat elfogadó tagállamokat, hogy ismerjék el a más tagállamok által elfogadott hasonló hatályú rendelkezéseket”.

Hasonló problémákat vet fel a külföldi állampolgár(ok) esetében a bejegyzett élettársi kapcsolat magyarországi létesítése. A házasság esetében alkalmazott szabály, vagyis hogy házasságkötésre csak akkor kerülhet sor, ha mindkét fél személyes joga szerint házasságot köthetnek, ebben az esetben a törvényjavaslat indoklása szerint ahhoz vezet, hogy hiába él Magyarországon évek óta együtt egy azonos nemű pár, ha a pár egyik tagja olyan állam polgára, amely nem ismeri sem az azonos neműek közti házasságot, sem a bejegyzett élettársi kapcsolatot, a pár Magyarországon nem köthet bejegyzett élettársi kapcsolatot. Ez a korlátozás rendkívül problematikus, mivel fenntartja a Magyarországon élő külföldi állampolgárságú meleg és leszbikusok hátrányos megkülönböztetését. Alkotmányunk nemcsak a magyar állampolgárokat, hanem a Magyarországon tartózkodó valamennyi személyt védi. Amikor az Alkotmánybíróság alkotmányos követelményként vezeti le az azonos nemű párok bejegyzett élettársi kapcsolatának bevezetését, akkor azt minden Magyarországon tartózkodó személyre alkalmazni rendeli. A magyar állam nem teheti meg azt, hogy más államok diszkriminatív gyakorlatára hivatkozva a saját területén is diszkrimináljon. Ehhez hasonlóan restriktív szabályozás a világ egyetlen államában sincs érvényben. A nemzetközi gyakorlatban a kérdés szabályozására két modell terjedt el: az angolszász modell a kérdést rendkívül liberálisan kezeli, és minimális tartózkodási idő után (az Egyesült Királyságban ez 7 nap) lehetővé teszi, hogy bárki bejegyzett élettársi kapcsolatot kössön. A legtöbb európai országban a bejegyzett élettársi kapcsolat megkötésének feltétele az, hogy a pár legalább egyik tagja az ország állampolgára legyen vagy hosszabb ideig ott tartózkodjon. Ebben az esetben a külföldi állampolgárságú/nem helyi lakos partner a bejegyzett élettársi kapcsolatból származó előnyöket addig élvezheti, amíg az adott országban tartózkodik.

Javasoljuk, hogy a nemzetközi magánjogról szóló törvényerejű rendelet egészüljön ki olyan szabályokkal, amelyek egyértelműen meghatározzák, hogy milyen feltételek esetén ismerhető el külföldi jogintézmény Magyarországon bejegyzett élettársi kapcsolatként, illetve kimondják, hogy a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésének elégséges feltétele, ha a felek legalább egyike magyar állampolgár vagy Magyarországon letelepedési engedéllyel rendelkezik.